

Olsztyn, dnia 28 lipca 2021 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

FK-V.431.13.2021

**Pani
Marta Kamińska
Wójt Gminy Barciany**

**11-410 Barciany
ul. Szkolna 3**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w trybie kontroli zdalnej, przez którą należy rozumieć kontrolę w jednostce kontrolowanej, bez osobistej obecności kontrolera, polegającą na wykorzystaniu narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności kontrolowanej przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – również ustalenie ich zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli funkcję Wójta Gminy Barciany pełniła Pani Marta Kamińska, wybrana na to stanowisko w dniu 21 października 2018 r.

Kontrola problemowa została przeprowadzona przez Annę Kobylińską starszego inspektora wojewódzkiego, pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli, wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego:

- › Nr FK–IV.0030.115.2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r.;
- › Nr FK–IV.0030.165.2021 z dnia 12 maja 2021 r.

Termin kontroli: 21 kwietnia – 28 maja 2021 r.

Zakres kontroli:

- › przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych w rozdziałach: 80103, 80104, 80148, 80149, 80153, 85415 w 2020 r.;
- › okres objęty kontrolą: 2020 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), w związku z art. 175 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.).

[Akta kontroli: 1-6; 10; 13-17; 19; 37; 39; 196; 287-288; 312]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się

pozytywnie z nieprawidłowościami.

Powyzszą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie planowania środków dotacji z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych.

1. W 2020 roku Gmina Barciany realizowała zadania oświatowe według następującej klasyfikacji budżetowej:
 - § **2010** – dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami:
 - › rozdział 80153 *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych;*
 - § **2030** - dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin w rozdziałach:
 - › 80103 *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych;*
 - › 80104 *Przedszkola;*
 - › 80148 *Stółki szkolne i przedszkolne;*
 - › 80149 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego;*
 - › 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym.*
2. Procentowy udział dotacji w realizacji zadań w poszczególnych rozdziałach obrazuje poniższa tabela:

Rozdział, Paragraf	Dotacja (zł)	Środki własne (zł)	Łączny koszt zadania (zł)	Procentowy udział dotacji
80153 § 2010	45 717,53	0,00	45 717,53	100%
80103 § 2030	28 692,00	263 506,28	292 198,28	9,82%
80104 § 2030	139 641,86	536 031,51	675 673,38	20,67%
80148 § 2030	78 956,00	19 739,00	98 695,00	80%
80149 § 2030	2 869,00	124 415,73	127 284,73	2,25%
85415 § 2030	126 686,46	31 671,62	158 358,08	80%

3. Wysokość planu dotacji udzielonych Gminie Barciany na rok 2020, w rozdziałach: 80153, 80103, 80104, 80148, 80149, 85415, wyniosła łącznie **468 611,28 zł**. Plan został zmieniony 7 decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

Zestawienie decyzji zmieniających plan obrazuje poniższa tabela:

Decyzja Wojewody (nr, z dnia)	Zmiany planu dotacji		Zawiadomienie z urzędu (znak/ numer)	Uchwała / Zarządzenie (nr, z dnia)	Rezerwa celowa (poz. nr)
	Zwiększenia	Zmniejszenia			
Rozdział 80153 § 2010					
FK 110/2020 z dnia 19.05.2020 r.	34.423,00	-	FK-I.3111.2.110.2020	Zarządzenie Wójta Nr 55/2020 z dnia 29.05.2020 r.	Poz. 26
FK 159/2020 z dnia 26.06.2020 r.	13.109,22	-	FK.I-3111.2.159.2020	Zarządzenie Wójta Nr 67/2020 z dnia 26.06.2020 r.	Poz. 26
FK 309/2020 z dnia 2.10.2020 r.	-	464,94	FK.I.3111.2.309.2020	Zarządzenie Wójta Nr 98/2020 z dnia 09.10.2020 r.	Poz. 26
Rozdział 80103 § 2030					
FK 126/2020 z dnia 28.05.2020 r.	28.692,00	-	FK.I-3111.2.126.2020	Zarządzenie Wójta Nr 55/2020 z dnia 29.05.2020 r.	Poz. 52
Rozdział 80104 § 2030					
FK 126/2020 z dnia 28.05.2020 r.	146. 327,00	-	FK.I-3111.2.126.2020	Zarządzenie Wójta Nr 55/2020 z dnia 29.05.2020 r.	Poz. 52
Rozdział 80148 § 2030					
FK 164/2020 z dnia 26.06.2020 r.	78.956,00	-	FK.I.3111.2.164.2020	Zarządzenie Wójta Nr 67/2020 z dnia 26.06.2020 r.	Poz. 27
Rozdział 80149 § 2030					
FK 126/2020 z dnia	2.869,00	-	FK.I.3111.2.164.2020	Zarządzenie Wójta Nr 55/2020 z dnia	Poz. 52

28.05.2020 r.				29.05.2020 r.	
Rozdział 85415 § 2030					
FK 59/2020 z dnia 31.03.2020 r.	98.820,00	-	FK-I.3111.259.2020	Zarządzenie Wójta nr 41/2020 z dnia 31.03.2020 r.	Poz. 26
FK 237/2020 z dnia 18.08.2020 r.	65.880,00	-	FK-I.3111.2.237.2020	Zarządzenie Wójta nr 90/2020 z dnia 28.08.2020 r.	Poz. 26
Razem	469.076,22	464,94	x	x	x

Na realizację zadań w ww. rozdziałach, Gmina otrzymała z budżetu państwa kwotę **469 076,22 zł**, z czego wydatkowała **422 562,85 zł**, tj. **90,08%**.

4. Wielkość i wykonanie planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych przedstawia się następująco:

Rozdział, paragraf	Plan (zł)	Źródło finansowania	Wysokość otrzymanych środków (zł)	Wysokość wykorzystanych środków (zł)	Kwota (zł), termin zwrotu niewykorzystanych środków
80153 § 2010	47 067,28	Pozycja 26 rezerw celowych budżetu państwa na 2020 r.	47 532,22	45 717,53	1 266,89 zwrot: 24.09.2020 r. - 801,95* zwrot: 01.10.2020 r. 1 349,75 zwrot: 25.01.2021 r.
80103 § 2030	28 692,00	Pozycja 52 rezerw celowych budżetu państwa na 2020 r.	28 692,00	28 692,00	-
80104 § 2030	146 327,00	Pozycja 52 rezerw celowych budżetu państwa na 2020 r.	146 327,00	139 641,86	1 107,60 zwrot: 11.01.2021 r. 5 577,54 zwrot: 09.02.2021 r.
80148 § 2030	78 956,00	Pozycja 27 rezerw celowych budżetu państwa na 2020 r.	78 956,00	78 956,00	-
80149 § 2030	2 869,00	Pozycja 52 rezerw celowych budżetu państwa na 2020 r.	2 869,00	2 869,00	-
85415 § 2030	164 700,00	Pozycja 26 rezerw celowych budżetu państwa na 2020 r.	164 700,00	126 686,46	38 013,54 zwrot: 11.01.2021 r.
Razem	468 611,28	x	469 076,22	422 562,85	46 513,37

* kwota przekazana przez W-MUW w Olsztynie, zgodnie z pismem ORG.441.2.2020 z dnia 29.09.2020 r. na rachunek Gminy (w wyniku błędu rachunkowego Gmina, dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji w nadmiernej wysokości, tj. w kwocie 1 266,89 zł, zamiast 464,94 zł).

5. Łączna kwota niewykorzystanych środków dotacji w wysokości **46 513,37 zł** została zwrócona na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, z czego:
- › kwota **40 953,83 zł** z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych;
 - › kwota **5 577,54 zł** z 9-dniowym przekroczeniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...] Gmina miała wyznaczony termin przesłania do Kuratorium Oświaty w Olsztynie rozliczonej dotacji „Wychowanie przedszkolne” do dnia 10 stycznia 2021 roku. W dniu 08 stycznia Gmina Barciany, w formie papierowej i elektronicznej, przesłała rozliczoną dotację, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 1 107,60 zł został przesłany na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 11 stycznia 2021 r. W dniu 04 lutego 2021 roku z Kuratorium zadzwonił Pan [...], który poinformował, że rozliczona dotacja wychowania przedszkolnego została źle rozliczona i poprosił o jak najszybszą korektę oraz niezwłoczne dokonanie zwrotu środków wynikających z rozliczenia. Po rozmowie telefonicznej z pracownikiem Kuratorium Oświaty korekty dokumentów przesłano ponownie w dniu 08 lutego 2021 roku, a pozostała część kwoty w wysokości 5 577,54 zł została zwrócona w dniu 09 lutego 2021 roku [...].”

6. Najwyższa kwota niewykorzystanych dotacji wyniosła 38 013,54 zł i dotyczyła rozdziału 85415. Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach, przyczyną niewykorzystania dotacji była niższa niż zaplanowano ilość złożonych wniosków o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Barciany.
7. W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji udzielonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy. W wyniku analizy ustalono, że przyznane dotacje oraz ich zmiany:
- ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej,
 - ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej.
- Wypełniono tym samym dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli: 149-170; 177; 226; 229; 236; 287-288; 312]

8. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

II. W zakresie prawidłowości wykorzystania przez Gminę środków dotacji z budżetu państwa na realizację zadań oświatowych.

1. Rozdział 80153 *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych § 2010* - dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami.

1.1. Wielkość planu dotacji udzielonych w tym rozdziale, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., wyniosła **47 067,28 zł**. W ramach dotacji celowej Gmina otrzymała kwotę **47 532,22 zł**, z czego wydatkowała **45 717,53 zł**, tj. **96,18%**. Gmina nie angażowała środków własnych do realizacji zadania, **100%** wydatkowanej kwoty stanowiły środki budżetu państwa.

1.2. W toku kontroli sprawdzono 49 faktur, co stanowiło 100% dowodów księgowych potwierdzających wydatki poniesione w poszczególnych szkołach na zakup podręczników, ćwiczeń i materiałów edukacyjnych dla uczniów oraz obsługę zadania, tj.:

- › 45 faktur dotyczyło zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych;
- › 4 faktury dotyczyły kosztów obsługi zadania.

1.3. Środki dotacji wydatkowano w 4 szkołach (Szkoła Podstawowa w Windzie; Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mołtajnach; Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej w Barcianach; Szkoła Podstawowa w Drogoszach) na sfinansowanie:

- wyposażenia w podręczniki dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dla 2 uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego na łączną kwotę **665,28 zł**;
- wyposażenia w materiały edukacyjne/ćwiczeniowe dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dla 2 uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego na łączną kwotę **128,70 zł**;
- wyposażenia w podręczniki oraz materiały edukacyjne/ćwiczeniowe dla 422 osób na łączną kwotę **44 457,56 zł**;
- kosztów obsługi zadania 4 szkół na łączną kwotę **465,99 zł**.

1.4. Koszty obsługi zadania w szkołach wyniosły łącznie **465,99 zł** i nie przekroczyły 1% łącznej kwoty przekazanej dotacji, co było zgodne z art. 55 ust. 9 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 17 ze zm.). Kwotę wydatkowano na zakup:

Lp.	Nr dokumentu księgowego	Z dnia	Tytułem	Kwota dofinansowania ze środków dotacji (zł)
1.	Nr FA/304/08/2020	31.08.2020 r.	Usługa Inspektora Ochrony Danych Osobowych	136,22
2.	Nr 172/09/2020	01.09.2020 r.	Szkolenie i doradztwo w zakresie ppoż.	104,75
3.	Nr 33	27.10.2020 r.	Wynajem hali sportowej zgodnie z umową	131,67
4.	Nr 20/2020	26.05.2020 r.	Wykonanie przeglądu rocznego stanu technicznego budynku szkoły podstawowej w Mołtajnach – branża sanitarna	93,35

1.5. Szczegółowe rozliczenie wykorzystania dotacji celowej otrzymanej w 2020 roku na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz rozliczenie dotacji celowej otrzymanej w 2020 roku na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zostały złożone 29 stycznia 2021 r., tj. zgodnie z art. 59 ust. 7 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

[Akta kontroli: 53-56; 65; 132; 136; 138-143; 172-175; 223; 225; 234; 241; 250; 255-259; 278-281; 296; 298; 301; 312]

1.6. Stwierdzone naruszenia stanu prawnego w kontrolowanym rozdziale polegały na:

Wydatkowaniu dotacji w łącznej kwocie **465,99 zł**, w zakresie kosztów obsługi zadania zleconego w rozdziale 80153 *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych*, na zakup usług:

- › świadczonych przez Inspektora Ochrony Danych Osobowych (Nr FA/304/08/2020, kwota dotacji 136,22 zł);
- › szkolenia i doradztwa w zakresie ppoż. (Nr 172/09/2020, kwota dotacji 104,75 zł);
- › wynajmu hali sportowej (Nr 33, kwota dotacji 131,67 zł);
- › wykonania przeglądu rocznego stanu technicznego budynku szkoły podstawowej w Mołtajnach – branża sanitarna (Nr 20/2020, kwota dotacji 93,35 zł).

Na zapytanie, jaki związek z obsługą zadania, w ramach zapewnienia uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, mają ww. usługi, wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany:

- › w dniu 24 maja 2021 r., w sprawie dokumentów księgowych: Nr FA/304/08/2020, Nr 172/09/2020, Nr 33, cyt.: „[...] 1% przekazanej kwoty dotacji celowej – koszty obsługi zadania wykorzystano poprzez przeksięgowanie przekazanych do kontroli faktur [...]”;
- › w dniu 28 maja 2021 r., w sprawie dokumentu Nr 20/2020, cyt.: „[...] Do kosztów obsługi zadania Szkoła Podstawowa w Mołtajnach przedstawia fakturę nr 20/2020.

Jako 1% przeznaczony na obsługę zadania dowolnie przyporządkowano dokument w zakresie usług [...].”

Opisanym działaniem naruszono art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona. Powyższe skutkowało wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **465,99 zł**.

Osoba odpowiedzialna: Skarbnik Gminy Barciany.

[Akta kontroli: 132; 136; 138-143; 250; 255-259; 296; 298; 312]

1.7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, pomimo stwierdzonych odstępstw od stanu pożądanego (kwota wykorzystanych środków stanowiła 1,02% całkowitej dotacji wydatkowanej w ramach rozdziału 80153), ocenia się **pozytywnie**.

2. Rozdział 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych § 2030 - dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

2.1. Wielkość planu dotacji udzielonych w tym rozdziale, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., wyniosła **28 692,00 zł**. W ramach dotacji celowej Gmina otrzymała ww. kwotę, z czego wydatkowała **28 692,00 zł**, tj. **100%**. Łączny koszt zadania wyniósł **292 198,28 zł**, przy czym kwota **263 506,28 zł** stanowiła wkład własny Gminy.

2.2. Otrzymałą dotację, w wysokości **28 070,54 zł**, przeznaczono na dofinansowanie wynagrodzeń osobowych nauczycieli sprawujących opiekę nad wychowankami w oddziałach przedszkolnych mieszczących się na terenie Gminy Barciany, tj. w:

- › Szkole Podstawowej im. Straży Granicznej w Barcianach, w łącznej kwocie 7 017,64 zł;
- › Szkole Podstawowej w Drogoszach, w łącznej kwocie 7 017,63 zł;
- › Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Mołtajnach, w łącznej kwocie 7 017,64 zł;
- › Szkole Podstawowej w Windzie, w łącznej kwocie 7 017,63 zł.

2.3. W toku kontroli sprawdzono listy płac osób, których wynagrodzenie było dofinansowane w ramach otrzymanej dotacji celowej. Przedstawione do kontroli dokumenty zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz miały odzwierciedlenie w ewidencji księgowej. Ponadto ustalono, iż dotację wydatkowano zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, tj. przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

2.4. Poza dofinansowaniem wynagrodzenia osobowego, dotację w kwocie **621,46 zł**, przeznaczono na wydatki rzeczowe. Kontroli poddano 4 dokumenty księgowe, tj.:

Lp.	Nr dokumentu księgowego	Data wystawienia dokumentu	Kwota dofinansowania ze środków dotacji (zł)
1.	2020/09/FVNSKP/AZME/338	05.09.2020	39,63
2.	2020/09/FVNSKP/AZME/342	05.09.2020	374,22
3.	5031706653	28.08.2020	176,00
4.	2020/11/FVNSKP/AZME/26	03.11.2020	31,61

W toku kontroli ustalono, że dotacja została wydatkowana na zakup materiałów edukacyjnych w Szkołach Podstawowych:

- w Drogoszach, dla uczniów klasy czwartej i piątej, na kwotę 445,46 zł;
- w Mołtajnach, dla uczniów klasy pierwszej, na kwotę 176 zł.

2.5. Roczne rozliczenie wykorzystania dotacji udzielonej z rezerwy celowej budżetu państwa w 2020 roku na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, zostało przekazane do Kuratorium Oświaty w Olsztynie 8 stycznia 2021 roku, tj. z zachowaniem terminu określonego w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 2425).

[Akta kontroli: 82; 205-207; 211-214; 220; 230; 279-281; 284; 302; 310; 312]

2.6. Stwierdzone naruszenia stanu prawnego w kontrolowanym rozdziale polegały na:

Wydatkowaniu dotacji w łącznej kwocie **621,46 zł**, w rozdziale 80103 *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych*, na zakup:

- › podręczników dla uczniów klasy I Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Mołtajnach (5031706653, kwota dotacji 176,00 zł);
- › podręcznika i materiałów edukacyjnych dla ucznia klasy IV Szkoły Podstawowej w Drogoszach (2020/09/FVNSKP/AZME/338, kwota dotacji 39,63);
- › podręcznika dla ucznia klasy V Szkoły Podstawowej w Drogoszach (2020/11/FVNSKP/AZME/26, kwota dotacji 31,61 zł);
- › materiałów ćwiczeniowych i edukacyjnych dla ucznia klasy V Szkoły Podstawowej w Drogoszach (2020/09/FVNSKP/AZME/342, kwota dotacji 374,22 zł).

Na zapytanie, z jakiego powodu dotacje udzielone na realizację zadań z zakresu wychowania przedszkolnego były wydatkowane na dzieci w wieku szkolnym, odpowiedzi udzieliła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...] Faktury na podręczniki ćwiczenia dla uczniów klasy pierwszej, czwartej i piątej, zostały zakwalifikowane jako wydatek w rozdziale 80103 *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych*, ze względu na *przebiegowania podyktowane zwrotami części dotacji celowej* [...].”

Opisanym działaniem naruszono art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona. Powyższe skutkowało wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **621,46 zł**.

Osoba odpowiedzialna: Skarbnik Gminy Barciany.

[Akta kontroli: 205; 207; 284; 310; 312]

2.7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, pomimo stwierdzonych odstępstw od stanu pożądanego (kwota wykorzystanych środków stanowiła 2,17% całkowitej dotacji wydatkowanej w ramach rozdziału 80103), ocenia się **pozytywnie**.

3. Rozdział 80104 Przedszkola § 2030 - dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

3.1. Wielkość planu dotacji udzielonych w tym rozdziale, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., wyniosła **146 327,00 zł**. W ramach dotacji celowej Gmina otrzymała ww. kwotę, z czego wydatkowała **139 641,86 zł**, tj. **95,43%**. Łączny koszt zadania wyniósł **675 673,38 zł**, przy czym kwota **536 031,51 zł** stanowiła wkład własny Gminy.

3.2. Otrzymałą dotację, w kwocie **120 777,88 zł**, przeznaczono na dofinansowanie wynagrodzenia osobowego dla nauczycieli/opiekunów w Publicznym Przedszkolu Samorządowym w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach.

3.3. W toku kontroli sprawdzono listy płac osób, których wynagrodzenie było dofinansowane w ramach otrzymanej dotacji celowej. Przedstawione do kontroli dokumenty zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz miały odzwierciedlenie w ewidencji księgowej. Ponadto ustalono, iż dotację wydatkowano zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, tj. przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

3.4. Poza dofinansowaniem wynagrodzenia osobowego, dotację w kwocie **18 863,98 zł**, przeznaczono na usługi związane m.in. z funkcjonowaniem Publicznego Przedszkola Samorządowego w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach. Kontroli poddano 21 dokumentów księgowych, tj.:

Lp.	Nr dokumentu księgowego	Data wystawienia dokumentu	Kwota dofinansowania ze środków dotacji (zł)
1.	02/2020	16.01.2020	720,00
2.	8/2020	28.01.2020	1 005,60
3.	10/2019	28.01.2020	591,13
4.	11/2020	28.01.2020	1 005,60
5.	13/2020	28.01.2020	626,26
6.	2/2020	20.01.2020	748,12
7.	3/2020	20.01.2020	228,31
8.	5/2020	20.01.2020	552,28
9.	6/2020	20.01.2020	228,31
10.	02/2020	21.01.2020	1 318,26
11.	01/2020	21.01.2020	1 318,26
12.	1/2020	22.01.2020	3 139,70
13.	2/2020	22.01.2020	3 103,89
14.	6	24.02.2020	350,00
15.	11	24.03.2020	450,00
16.	F/2020/03/002738	26.03.2020	1 522,00
17.	F/2020/03/002796	27.03.2020	1 100,00
18.	F/000284/20	28.04.2020	200,05
19.	400	16.07.2020	40,00
20.	NR/14/08/2020	04.08.2020	244,77
21.	F/000728/20	28.10.2020	371,44

W toku kontroli ustalono, że dotację w kwocie **4 998,26 zł** przeznaczono na wydatki bieżące, ponoszone przez Publiczne Przedszkole Samorządowe w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach w 2020 r., m.in. pokrycie kosztów sprzątnięcia, obsługę sekretariatu, energię elektryczną, co było zgodne art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

3.5. Roczne rozliczenie wykorzystania dotacji udzielonej z rezerwy celowej budżetu państwa w 2020 roku na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, zostało przekazane do Kuratorium Oświaty w Olsztynie 8 stycznia 2021 roku, tj. z zachowaniem terminu określonego w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

[Akta kontroli: 82; 193; 203; 206; 209; 216; 218; 220; 222; 224; 227; 229; 231; 236; 277; 284; 302; 310, 312]

3.6. Stwierdzone naruszenia stanu prawnego w kontrolowanym rozdziale polegały na:

Pokryciu kosztów poniesionych w roku 2019 ze środków dotacji otrzymanych w 2020 roku, w łącznej kwocie **13 865,72 zł.**

Gmina wydatkowała dotację celową otrzymaną w roku 2020 na pokrycie usług, które były świadczone w roku 2019, tj.:

Lp.	Nr dokumentu księgowego	Data wystawienia dokumentu	Kwota dofinansowania ze środków dotacji (zł)	Rodzaj wydatku
1.	8/2020	28.01.2020	1 005,60	Sprzątanie, obsługa sekretariatu - za listopad 2019 r.
2.	10/2019	28.01.2020	591,13	Kuchnia (koszty przygotowania posiłków) - za listopad 2019 r.
3.	11/2020	28.01.2020	1 005,60	Sprzątanie, obsługa sekretariatu - za grudzień 2019 r.
4.	13/2020	28.01.2020	626,26	Kuchnia (koszty przygotowania posiłków) - za grudzień 2019 r.
5.	2/2020	20.01.2020	748,12	Sprzątanie, obsługa stołówki – za listopad 2019 r.
6.	3/2020	20.01.2020	228,31	Obsługa sekretariatu – za listopad 2019 r.
7.	5/2020	20.01.2020	552,28	Sprzątanie, obsługa stołówki – za grudzień 2019 r.
8.	6/2020	20.01.2020	228,31	Obsługa sekretariatu – za grudzień 2019 r.
9.	02/2020	21.01.2020	1 318,26	Sprzątanie, obsługa sekretariatu, wydawanie posiłków w stołówce, woda i ścieki, energia elektryczna – za grudzień 2019 r.
10.	01/2020	21.01.2020	1 318,26	Sprzątanie, obsługa sekretariatu, wydawanie posiłków, woda, energia, ścieki, c.o. – za listopad 2019 r.
11.	1/2020	22.01.2020	3 139,70	Sprzątanie, obsługa sekretariatu, energia elektryczna, woda, ścieki, c.o., kuchnia – za listopad 2019 r.
12.	2/2020	22.01.2020	3 103,89	Sprzątanie, obsługa sekretariatu, energia elektryczna, woda, ścieki, c.o., kuchnia – za grudzień 2019 r.

W przedmiotowej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...]Dokumenty zostały wystawione w 2020 r. o czym świadczy data wystawienia oraz data wpływu do urzędu, dlatego zostały zakwalifikowane jako wydatek opłacony z dotacji celowej otrzymanej w roku 2020 [...].”

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień, pokreślić należy, że wydatek, aby mógł być uznany za dotyczący danego roku, musi zostać faktycznie dokonany w trakcie tego samego roku. Z dotacji udzielonej na 2020 rok, nie należało pokrywać zobowiązań z roku 2019 - wydatki nie stanowiły bowiem wydatku bieżącego. Przy ustalaniu czy dany wydatek ma charakter bieżący należy zwracać uwagę czy został on dokonany w okresie,

na który udzielona była dotacja i nie może to być zaliczka na poczet płatności następnego roku, ani uregulowanie zobowiązań z lat poprzednich.¹

Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z „zasadą memoriału” wyrażoną w art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w księgach rachunkowych jednostki trzeba ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Ponadto, zasady ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych zostały określone również w art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, które nakazują ujmowanie w księgach rachunkowych jednostek sektora finansów publicznych wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność wydatków, natomiast z treści przepisów art. 20 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Ponadto, w sferze finansów publicznych, w przypadku wykorzystania dotacji z budżetu państwa, obowiązuje zasada roczności budżetu. Zgodnie z art. 109 ust. 1 i 5 ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym jest ustawa budżetowa, a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy. Z konstytucyjnej zasady roczności budżetu państwa określonej w art. 219 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483) oraz związanej z nią zasady uprzedniości wynika obowiązek corocznego uchwalania ustawy budżetowej przed rozpoczęciem kolejnego roku budżetowego. Wyjątkiem od zasady roczności budżetu jest art. 136 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym ustawa budżetowa może określać, w ramach limitów wydatków na rok budżetowy, limity wydatków na programy wieloletnie. Wyjątek od zasady roczności budżetu stanowi również art. 181 ust. 2 ww. ustawy, który przewiduje możliwość ustalenia przez Radę Ministrów wykazu oraz planu finansowego niezrealizowanych wydatków, do których nie stosuje się art. 181 ust. 1 tejże ustawy, to znaczy, które nie wygasają z upływem roku budżetowego.

W związku z powyższym, środki dotacji otrzymane w 2019 roku, powinny zostać przeznaczone na pokrycie kosztów ponoszonych w 2019 roku i analogicznie w 2020 roku.

Powyższe skutkowało wydatkowaniem dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę **13 865,72 zł**.

Osoba odpowiedzialna: Skarbnik Gminy Barciany.

[Akta kontroli: 203; 216; 218; 284; 310; 312]

¹ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego I GSK 2219/18 z dnia 13 września 2018 r.

3.7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

4. Rozdział 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne § 2030 - dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

4.1. Wielkość planu dotacji udzielonych w tym rozdziale, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., wyniosła **78 956,00 zł**. W ramach dotacji celowej Gmina otrzymała ww. kwotę, z czego wydatkowała **78 956,00 zł**, tj. **100%**. Łączny koszt zadania wyniósł **98 695,00 zł**, przy czym kwota **19 739,00 zł** stanowiła wkład własny Gminy.

4.2. Otrzymałą dotację przeznaczono na dofinansowanie modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

4.3. Wojewoda Warmińsko-Mazurski, dnia 26 czerwca 2020 r., zawarł z Gminą umowę Nr 531.9.2.2020 w sprawie przekazania środków finansowych w formie dotacji celowej na realizację zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zgodnie z umową, przyznano Gminie środki dotacji w wysokości 78 956,00 zł w dziale 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80148 § 2030 z przeznaczeniem na realizację zadania w Szkole Podstawowej im. Straży Granicznej w Barcianach, w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.

4.4. W toku kontroli sprawdzono 2 dokumenty księgowe, na podstawie których stwierdzono, że środki dotacji zostały przeznaczone na doposażenie i poprawę standardu funkcjonującej stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej im. Straży Granicznej w Barcianach, tj.:

Nazwa szkoły/zespołu szkół		Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej w Barcianach		
Lp.	Wydatek	Faktura nr, z dnia	Kwota faktury (zł)	Kwota wydatkowana z dotacji celowej (zł)
1.	Usługa remontowo adaptacyjna służąca poprawie standardu funkcjonowania kuchni i stołówki oraz sprzęt do stołówki i kuchni	449/MAG/08/2020 z dnia 28.08.2020 r.	86.114,99	68.891,99
2.	Sprzęt na wyposażenie kuchni	480/MAG/10/2020 z dnia 08.10.2020 r.	12.580,01	10.064,01

Kontroli poddano faktury za wykonanie usług oraz za zakup wyposażenia kuchni dla szkoły objętej umową dotacji. Stwierdzono, że faktury zostały uregulowane ze środków dotacji na kwotę 78 956,00 zł oraz ze środków własnych Gminy na kwotę 19 739 zł.

Faktury uregulowano terminowo i na rachunki w nich wskazane. Każda z faktur była zapłacona w 80% ze środków dotacji oraz w 20% ze środków własnych Gminy, co było zgodne z § 1 pkt 4-5 umowy Nr 531.9.2.2020, oraz art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

4.5. Sprawozdanie z wykorzystania wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, Gmina złożyła w dniu 4 marca 2021 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w § 15 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków (Dz. U. z 2019, poz. 267) oraz w § 5 ust. 1 umowy dotacji.

4.6. Szczegółowe rozliczenie dotacji za rok 2020, w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, zostało złożone w dniu 13 stycznia 2021 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w § 4 pkt 1 Umowy Nr 531.9.2.2020 w sprawie przekazania środków finansowych w formie dotacji celowej na realizację zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” z dnia 26 czerwca 2020 r. (do 15 stycznia 2021 r.).

[Akta kontroli: 34; 83; 135; 137; 144; 232; 247;
250-254; 278; 284; 311; 209 str. 22-24]

4.7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, ocenia się **pozytywnie**.

5. Rozdział 80149 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego § 2030* - dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

5.1. Wielkość planu dotacji udzielonych w tym rozdziale, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., wyniosła **2 869,00 zł**. W ramach dotacji celowej Gmina otrzymała ww. kwotę, z czego wydatkowała **2 869,00 zł**, tj. **100%**. Łączny koszt zadania wyniósł **127 284,73 zł**, przy czym kwota **124 415,73 zł** stanowiła wkład własny Gminy.

5.2. Otrzymałą dotację, w kwocie **1 434,00 zł**, przeznaczono na dofinansowanie osobowych nauczycieli/opiekunów sprawujących opiekę nad wychowankami:

- Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Mołtajnach w łącznej kwocie 717 zł;
- Publicznego Przedszkola Samorządowego w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach w łącznej kwocie 717 zł.

5.3. W toku kontroli sprawdzono listy płac osób, których wynagrodzenie było dofinansowane w ramach otrzymanej dotacji celowej. Przedstawione do kontroli dokumenty zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz miały odzwierciedlenie w ewidencji księgowej. Ponadto ustalono, iż dotację wydatkowano zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, tj. przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

5.4. Poza dofinansowaniem wynagrodzenia osobowego, dotację w kwocie **1 435,00 zł**, wydatkowano w Publicznym Przedszkolu Samorządowym w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach. Kontroli poddano 13 dokumentów księgowych, na podstawie których ustalono, że środki wydatkowano m.in. na dofinansowanie zajęć terapeutycznych dla podopiecznych Przedszkola oraz wynajem hali sportowej, z której w ramach zajęć specjalnych, korzystały niepełnosprawne dzieci.

Powyższe, zgodne było z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, tj. środki dotacji zostały wykorzystane poprzez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

5.5. Roczne rozliczenie wykorzystania dotacji udzielonej z rezerwy celowej budżetu państwa w 2020 roku na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, zostało przekazane do Kuratorium Oświaty w Olsztynie 8 stycznia 2021 roku, tj. z zachowaniem terminu określonego w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

[Akta kontroli: 82; 204; 206; 220; 233; 277; 280; 284; 302; 306; 310; 312]

5.6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

6. Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym § 2030 – dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych).

6.1. Wielkość planu dotacji udzielonych w tym rozdziale, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., wyniosła **164 700,00 zł**. W ramach dotacji celowej Gmina otrzymała ww.

kwotę, z czego wydatkowała **126 686,46 zł**, tj. w **76,92%**. Łączny koszt zadania wyniósł **158 358,08 zł**, przy czym kwota **31 671,62 zł** stanowiła wkład własny Gminy.

6.2. Gmina złożyła dwa wnioski o udzielenie dotacji celowej na wypłatę stypendiów szkolnych do Kuratorium Oświaty w Olsztynie. W toku kontroli stwierdzono, iż oba wnioski zostały złożone terminowo, tj.:

- › wniosek na okres od stycznia do czerwca 2020 r. w dniu 12 lutego 2020 r. (termin wyznaczony przez Kuratorium to 12 lutego 2020 r.);
- › wniosek na okres od września do grudnia 2020 r. w dniu 3 lipca 2020 r. (termin wyznaczony przez Kuratorium to 6 lipca 2020 r.).

6.3. Środki otrzymane z budżetu państwa, w ramach dotacji celowej, przeznaczono na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych.

Powyższe, zgodne było z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych, tj. środki dotacji zostały wykorzystane poprzez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

6.4. W sprawie udzielania pomocy materialnej dla uczniów w Gminie obowiązywał Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Barciany, stanowiący Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXI/133/2012 Rady Gminy Barciany z dnia 27 września 2012 r.

6.5. W dniu 27 września 2011 r., Uchwałą Nr XI/64/2011², Rada Gminy Barciany, udzieliła upoważnienia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Barciany oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, co było zgodne z art. 90m ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

6.6. W roku 2020 Gmina Barciany wydała 324 decyzje przyznające uczniom stypendia szkolne na łączną kwotę **158 358,08 zł**, w tym:

- 167 decyzji na rok szkolny 2019/2020, na podstawie których w 2020 r. wydatkowano 57 789,77 zł (w tym 46 231,81 zł ze środków dotacji celowej);
 - 157 decyzji na rok szkolny 2020/2021, na podstawie których w 2020 r. wydatkowano 100 568,31 zł (w tym 80 454,65 zł ze środków dotacji celowej),
- oraz 10 decyzji odmownych w sprawie przyznania uczniom stypendiów szkolnych na rok szkolny 2020/2021.

² w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Barciany

6.7. Kontroli poddano 11,11% decyzji przyznających stypendium szkolne oraz 10% decyzji rozpatrzonych negatywnie. Doboru próby dokonano w sposób losowy. Decyzje przyznające wybrano za pomocą 9-punktowego interwału, począwszy od 9 decyzji. Z decyzji odmownych sprawdzono pierwszą z wydanych decyzji.

W sumie sprawdzono 37 decyzji administracyjnych na kwotę **17 955,18 zł** (z czego 14 346,16 zł ze środków dotacji celowej) w tym:

- 19 decyzji przyznających świadczenie na rok szkolny 2019/2020, na łączną kwotę 11 357,40 zł;
- 17 decyzji przyznających świadczenie na rok szkolny 2020/2021, na łączną kwotę 6 597,78 zł;
- 1 decyzję odmowną na rok szkolny 2020/2021.

6.8. W toku kontroli ustalono, że decyzje przyznające świadczenie wydawane były:

- na okres od 8 do 10 miesięcy – co było zgodne z art. 90d ust. 10 ustawy o systemie oświaty;
- w wysokości nie niższej niż 80% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. 99,20 zł i nieprzekraczającej miesięcznie 200% kwoty wskazanej w art. 6 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, tj. 248 zł – co było zgodne z art. 90d ust. 9 ustawy o systemie oświaty;
- w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym - co było zgodne z art. 90d ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie oświaty oraz § 12 ust. 3 Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Barciany;

Wnioski dołączone do ww. decyzji:

- zawierały stosowne zaświadczenia i/lub oświadczenia o dochodach rodziny, uzyskanych w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku (oświadczenia zawierały klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia);
- w przypadku braku zatrudnienia do wniosku dołączano oświadczenie o braku dochodu;
- posiadały zachowane kryterium dochodowości, tj. miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty w wysokości 528,00 zł, co było zgodne z § 1 pkt 1 lit b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1358);
- w przypadku uzyskania przez ucznia pełnoletniości wniosek był składany osobiście przez ucznia, do wniosków dołączano zaświadczenie potwierdzające status ucznia;
- zawierały informację dotyczącą wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu przeprowadzenia postępowania o ustalenie prawa do uzyskania pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Dodatkowo ustalono, że wnioski zostały złożone w obowiązującym terminie, tj.:

- w roku szkolnym 2019/2020 do dnia 16.09.2019 r. (15.09.2019 r. – niedziela),
- w roku szkolnym 2020/2021 do dnia 15.09.2020 r.,

czyli zgodnie z art. 90n ustawy o systemie oświaty.

6.9. W wyniku sprawdzenia decyzji odmownej w sprawie udzielenia stypendium szkolnego, ustalono, iż powodem odmowy przyznania świadczenia było przekroczenie kryterium dochodowego, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit b rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, tj. 528 zł na osobę.

Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego został złożony do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach w dniu 15 września 2020 r., tj. zgodnie z art. 90n ustawy o systemie oświaty.

6.10. Szczegółowe rozliczenie dotacji na udzielenie pomocy materialnej uczniom za 2020 rok, zostało złożone 14 stycznia 2021 r., tj. z zachowaniem terminu określonego przez Kuratorium Oświaty w Olsztynie (do 15 stycznia 2021 r.).

[Akta kontroli: 20; 36; 38; 45-51; 89-130; 177-178; 226; 229; 235; 285; 301; 308, 312]

6.11. Stwierdzone uchybienia w kontrolowanym rozdziale polegały na:

1. Wymaganiu od wnioskodawców składających wnioski o przyznanie stypendium szkolnego na rok szkolny 2019/2020 oraz 2020/2021, uzyskania opinii dyrektora szkoły/kolegium na temat uczniów, na rzecz których składane były ww. wnioski, co było niezgodne z obowiązującym art. 90n ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty, który stanowi, iż świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym przyznawane są „na wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia”³.

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „Gmina wymagała od wnioskodawców ubiegających się o przyznanie stypendium szkolnego na lata szkolne 2019/2020 oraz 2020/2021 uzyskania opinii dyrektora na temat uczniów, na rzecz których składane były wnioski na podstawie Regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Barciany wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy

³ W 2004 r., po wprowadzeniu do ustawy o systemie oświaty rozdziału 8a „Pomoc materialna dla uczniów”, art. 90n ust.2 pkt 1 (Dz.U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2781), otrzymał brzmienie: „wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia, po zasięgnięciu opinii odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2.” W 2008 r. (Dz.U. Nr 145, poz. 917) zapis o konieczności uzyskania opinii dyrektora szkoły/kolegium na temat ucznia został wykreślony.

Barciany nr XXI/133/2012 z dnia 27 września 2012 r. (Dz.U. Województwa Warmińsko-Mazurskiego poz. 2975 z 2012 r.). Załącznikiem nr 1 do ww. uchwały jest „wniosek o przyznanie stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego”, który zawiera pole „Opinia Dyrektora Szkoły”. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 26 października 2012 roku w sprawie ww. uchwały nie zawierało zapisów nakazujących zmiany w załącznikach do uchwały XXI/133/12 Rady Gminy Barciany. W związku z powyższym organ do chwili obecnej obowiązuje ww. uchwała. Obecnie organ jest w trakcie opracowywania nowego Regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów oraz nowego wzoru wniosku o przyznanie stypendium lub zasiłku. Wprowadzenie nowego Regulaminu najbliższym czasie, tak aby był on wprowadzony w życie przy przyjmowaniu wniosków na rok szkolny 2021/2022.”

Osoba odpowiedzialna: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach.

- Braku możliwości wyboru (we wzorze wniosku) przez wnioskodawcę ubiegającego się o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym, formy świadczenia w jakich udziela się stypendium szkolnego, w zależności od potrzeby ucznia, o czym stanowi art. 90n pkt 4 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, który określa, iż wniosek o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym powinien zawierać pożądaną formę świadczenia pomocy materialnej inną niż forma pieniężna.

W powyższej sprawie, wyjaśnienia złożył Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach, cyt.: „[...]Regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Barciany wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy Barciany nr XXI/133/2012 z dnia 27 września 2012 r. (Dz.U. Województwa Warmińsko-Mazurskiego poz. 2975 r.) w § 12 zawiera zapisy o formach udzielania stypendium szkolnego. Niestety brak takich zapisów w treści załącznika nr 1, będącego wzorem wniosku o przyznanie stypendium szkolnego, co słusznie zostało wskazane przez organ nadzorczy. [...] Obecnie organ jest w trakcie opracowywania nowego Regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów oraz nowego wzoru wniosku o przyznanie stypendium lub zasiłku. [...]”

Osoba odpowiedzialna: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach.

- Przyznawaniu świadczeń w formie stypendiów szkolnych⁴ w jednakowej wysokości dla wszystkich wnioskodawców (100 zł miesięcznie) - niezależnie od kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty oraz innych okoliczności osobistych, wskazanych w art. 90d ust. 1 ww. ustawy.

W powyższej sprawie, wyjaśnienia złożył Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach, cyt.: „[...] Pomoc materialna dla uczniów była realizowana na

⁴ dot. decyzji przyznających świadczenie, które wydano na podstawie wniosków złożonych na rok szkolny 2019/2020 oraz 2020/2021

podstawie Regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Barciany wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy Barciany nr XXI/133/2012 z dnia 27 września 2012 r. (Dz.U. Województwa Warmińsko-Mazurskiego poz. 2975 r.). Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 26 października 2012 r. w sprawie ww. uchwały nie zawierało zapisów nakazujących ustalenie zróżnicowanych wysokości świadczenia w zależności od sytuacji rodziny. Zgodnie z zapisami paragrafu 7 pkt 3 uchwały Rady Gminy przyjęto jako kryteria dochodowe miesięczny dochód na osobę nieprzekraczający kwoty w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Wobec powyższego przyjęto dla wszystkich wnioskodawców, spełniających kryteria dochodowe jednakową wysokość przyznanego stypendium szkolnego. [...].”

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, należy wskazać, iż zgodnie z art. 90f pkt 1 ustawy o systemie oświaty, Rada Gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin, uwzględniając okoliczności osobiste, o których mowa w art. 90d ust. 1. Na podstawie art. 90f pkt 1 ww. ustawy, Rada Gminy jest uprawniona, ale i zobowiązana do zróżnicowania wysokości stypendium szkolnego, uwzględniając przy tym okoliczności osobiste ucznia i jego rodziny.⁵

Art. 90d ust. 9 ustawy o systemie oświaty, oraz § 9 Regulaminu udzielania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Barciany, wskazują minimalną i maksymalną wysokość stypendium szkolnego, natomiast obowiązkiem, którego Gmina nie dopełniła, jest zróżnicowanie wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej oraz życiowej uczniów i ich rodzin.

Osoba odpowiedzialna: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barcianach.

[Akta kontroli: 36; 50; 89-98; 100-103; 105-107; 109-110; 112; 114-130; 229; 308; 312]

6.12. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z uchybieniami.**

7. Gmina Barciany, w zakresie zadań własnych, zapewniła wkład własny wynikający z przepisów art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej oraz zgodnie z postanowieniami zawartych umów na realizację poszczególnych zadań.

[Akta kontroli: 287-288; 312]

⁵ Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 stycznia 2013 r., znak PN.4131.2.2013.

III. Dokumentacja księgowa.

1. Dowody księgowe, na podstawie których realizowano wydatki w kontrolowanych obszarach (rozdziałach):
 - zawierały wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.);
 - zawierały adnotację dotyczącą stosowania procedur zamówień publicznych lub o przesłankach skutkujących brakiem stosowania ustawy, o którym mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.);
 - zawierały pieczętki wpływu dokumentu do jednostki, stosownie do przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67);
 - sprawdzone były pod względem formalno-rachunkowym, merytorycznym i zatwierdzone do zapłaty przez Kierownika jednostki i Skarbnika (Głównego księgowego jednostki).

2. Stwierdzone uchybienia w zakresie dokumentacji księgowej polegały na:
 - 2.1. Nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych, poprzez chaotyczne i błędne opisy dowodów księgowych oraz poprawianie dokumentów źródłowych w sposób naruszający podstawowe zasady rachunkowości, m.in.:
 - **w rozdziale 80153** *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych:*
 - › faktury o numerach: 5031626887, 101/30003657, 5031635802, 5031633807, 5031648411, 900577613, 900577614 ujęte zostały w ewidencji księgowej Szkoły Podstawowej w Barcianach w rozdziale 80153, natomiast z opisu dokumentów wynika, iż powinny być one zaksięgowane w rozdziale 80101;
 - › w ewidencji księgowej Szkoły Podstawowej w Drogoszach:
 - fakturę nr 2020/11/FVNSKP/AZME/26 na kwotę 64,35 zł, ujęto częściowo w rozdziale 80153, tj. w wysokości 32,72 zł, natomiast z opisu dokumentu wynika, iż powinien być on zaksięgowany w całości w ww. rozdziale,
 - nie ujęto faktur o nr: 2020/09/FVNSKP/AZME/342 i 2020/09/FVNSKP/AZME/338, natomiast z opisu dokumentów wynika, iż powinny być one zaksięgowane w rozdziale 80153;
 - › faktura nr 5031706653 na kwotę 1 683,00 zł, została ujęta w ewidencji księgowej Szkoły Podstawowej w Mołtajnach, w rozdziale 80153 częściowo, tj. w wysokości 1 350,28 zł, natomiast z opisu dokumentu wynika, iż powinien być on w całości, tj. w kwocie 1 683,00 zł, zaksięgowany w ww. rozdziale;
 - › faktura nr 994/2020 na kwotę 715,22 zł, została ujęta w ewidencji księgowej Szkoły Podstawowej w Windzie, w rozdziale 80153 w łącznej kwocie 138,29 zł (89,29 zł + 49,00 zł), natomiast z opisu dokumentu wynika, iż powinien być on zaksięgowany

w rozdziale 80153 § 4240 na kwotę 89,21 zł oraz w rozdziale 80101, na kwotę 626,01 zł;

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...] *Na dokumentach księgowych (fakturach) 5031626887, 101/30003657, 5031635802, 5031633807, 5031648411, 900577613, 900577614, błędnie została przypisana klasyfikacja budżetowa. Przy księgowaniu omyłkowo został poprawiony tylko błędny paragraf zamiast całej klasyfikacji. Na chwilę obecną dekrety na fakturach zostały skorygowane. Płatność za fakturę nr 2020/11/FVNSKP/AZME/26 została podzielona na środki pochodzące z dotacji oraz środki własne. Omyłkowo nie zmieniono dekretacji w opisie rachunkowym. Na chwilę obecną dekrety zostały skorygowane. Na dokumentach księgowych (fakturach) nr : 2020/09/FVNSKP/AZME/342 oraz 2020/09/FVNSKP/ AZME/338 [...] nr 5031706653 [...] nr 994/2020 błędnie została przypisana klasyfikacja budżetowa. Przy księgowaniu omyłkowo nie zostało to poprawione. Na chwilę obecną dekrety na fakturach zostały skorygowane [...].*”

- › na fakturach: Nr FA/304/08/2020, Nr 172/09/2020, Nr 33, Nr 20/2020, skreślono klasyfikację budżetową i dokonano nowego zapisu. Przy skreśleniach brakowało dat oraz podpisów osoby poprawiającej dokumenty (upoważnionej do dokonywania zmian).

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany złożył wyjaśnienia, cyt.: „[...] *Przy poprawie dekretu skreślono lecz nie podpisano zmiany dekretu. Na chwilę obecną podpisy zostały uzupełnione. [...].*”

➤ **w rozdziale 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych:**

- › faktury nr: 5031706653, 2020/11/FVNSKP/AZME/26, 2020/09/FVNSKP/AZME/338, 2020/09/FVNSKP/AZME/342, w miejscu opisu zawierały rozdział 80153, natomiast w ewidencji księgowej ujęte zostały (w całości lub w części) w rozdziale 80103.

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...] *Płatność za fakturę nr 2020/11/FVNSKP/AZME/26 została podzielona na środki pochodzące z dotacji oraz środki własne. Omyłkowo nie zmieniono dekretacji w opisie rachunkowym. Na chwilę obecną dekrety zostały skorygowane. Na dokumentach księgowych (fakturach) nr : 2020/09/FVNSKP/AZME/342 oraz 2020/09/FVNSKP/ AZME/338 [...] nr 5031706653 [...]błędnie została przypisana klasyfikacja budżetowa. Przy księgowaniu omyłkowo nie zostało to poprawione. Na chwilę obecną dekrety na fakturach zostały skorygowane [...].*”

➤ **w rozdziale 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne:**

- › faktura nr 480/MAG/10/2020 z dnia 08.10.2020 r., na łączną kwotę 12.580,01 zł (w tym 10 064,01 zł ze środków dotacji), została ujęta w ewidencji księgowej Szkoły Podstawowej w Barcianach, w rozdziale 80101 *Szkoły podstawowe*, natomiast

z opisu umieszczonego na dokumencie, wynika iż powinien być on zaksięgowany w rozdziale 80148.

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...] W miejscu opisu rachunkowego faktury nastąpił błąd. Dyrektor jednostki zmieniając dekretację faktury przez pomyłkę zmienił dekretację nie na tej fakturze na której powinien. Dekretacja jest 80148 § 4210, a winno być jak pierwotnie 80101 § 6050.” „[...] Błędnie zakwalifikowano i zaksięgowano fakturę nr 480/MAG/10/2020, na kwotę 12 580,01 zł, lecz fizycznie dotyczy ona umowy nr 531.9.2.2020 w sprawie przekazania środków finansowych w formie dotacji celowej na realizację zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” z dnia 26 czerwca 2020 r.”

➤ **w rozdziale 80149** *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego:*

› na fakturze nr 37 z dnia 24 listopada 2020 r., w miejscu opisu, przeprowiono ostatnią cyfrę rozdziału klasyfikacji budżetowej. W związku z czym, nie można jednoznacznie stwierdzić czy przy dekretacji widnieje zapis „80101”, czy „80104”. Co więcej, w ewidencji księgowej Publicznego Przedszkola Samorządowego w Barcianach, fakturę ujęto w rozdziale 80149. Ponadto, na dokumencie widoczne są liczne skreślenia, przy których brakuje dat i podpisów osoby upoważnionej do dokonywania zmian.

W powyższej sprawie wyjaśnienia złożyła Wójt Gminy Barciany, cyt.: „[...] Na fakturze błędnie została przypisana klasyfikacja budżetowa. Przy księgowaniu omyłkowo nie zostało to poprawione. Na chwilę obecną dekrety na fakturach zostały skorygowane. Widoczne liczne skreślenia na dokumencie księgowym, wynikają z tego, iż faktura omyłkowo trafiła do Sekretariatu Szkoły Podstawowej im. Straży Granicznej w Barcianach, w której budynku znajduje się także gabinet dyrektora PPS. Sekretarz SP w Barcianach omyłkowo opisał fakturę. Po otrzymaniu dokumentu w księgowości, pomyłka została zauważona, fakturę zwrócono do właściwego odbiorcy jakim jest Publiczne Przedszkole Samorządowe w Barcianach, z prośbą o skorygowanie błędu. Korekty pieczętek, opisu i podpisów dokonała Zastępca dyrektora PPS [...]”

Wyżej opisane zaniedbania, w zakresie prowadzenia dokumentacji finansowej, skutkowały naruszeniem podstawowych zasad rachunkowości, tj. poprzez licznie popełniane „omyłki” naruszono art. 22 ustawy o rachunkowości, który stanowi, iż dowody księgowe powinny być rzetelne i wolne od błędów rachunkowych oraz art. 25 ww. ustawy, który wskazuje, iż błędy w zapisach księgowych poprawia się poprzez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty. Ponadto, ujmowanie w ewidencji księgowej wydatków, które nie miały odzwierciedlenia w dokumentach księgowych skutkowało nierzetelnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych, przez co nie zastosowano się do art. 4 ust. 2, w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z których wynika, iż operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z ich

treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeśli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Wskazane działania w znacznym stopniu utrudniały możliwość zidentyfikowania z jakich środków, w jakich rozdziałach i w jakim celu dokonywano wydatków z dotacji budżetu państwa.

Osoba odpowiedzialna: Skarbnik Gminy Barciany.

- 2.2. Nieprowadzeniu wyodrębnionej ewidencji księgowej, w rozdziałach 80153, 80103, 80104, 80148, 80149, która umożliwiłaby określenie źródeł finansowania ponoszonych wydatków.

Z wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy Barciany wynika, iż w 2020 r. nie stosowano wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych w ramach dotacji celowych, dzięki której można byłoby określić rodzaj finansowania ponoszonych wydatków. W roku 2021 wprowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową w postaci kwalifikatorów, która będzie rozgraniczała wydatki ponoszone w ramach otrzymanych dotacji od wydatków finansowanych ze środków własnych.

Opisane zaniechania skutkowały naruszeniem art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, iż jednostki, którym została udzielona dotacja są zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Zgodnie z komentarzem do art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych: „(...) W celu przeprowadzania sprawnego rozliczania dotacji, a także w celach kontrolnych wprowadzono generalną regułę, iż beneficjenci dotacji z budżetu państwa prowadzą wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Dokumenty i zapisy księgowe, na podstawie których dokonano wydatkowania środków dotacyjnych, powinny wyraźnie wskazywać dotacyjne źródło sfinansowania danego wydatku.”⁶

Co więcej, w przypadku rozdziału 80148, naruszono § 3 ust. 2 umowy Nr 531.9.2.2020 w sprawie przekazania środków finansowych w formie dotacji celowej na realizację zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” z dnia 26 czerwca 2020 r., którym zobligowano Gminę do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych i wydatkowanych z dotacji budżetu państwa.

⁶ E. Ruśkowski i J. M. Salachna, *Finanse publiczne. Komentarz praktyczny* (praca zbiorowa), Wyd. ODDK Sp. z o.o., Gdańsk 2013, str. 616.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż zaniechanie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji może skutkować trudnościami w zakresie precyzyjnego i właściwego rozliczenia wydatkowanych z dotacji celowej środków finansowych. Ponadto, brak wyodrębnionej ewidencji środków wydatkowanych z dotacji celowej w znacznym stopniu utrudniał kontrolę prawidłowości wydatkowania środków otrzymanych w ramach dotacji celowej.

Osoba odpowiedzialna: Skarbnik Gminy Barciany.

[Akta kontroli: 34; 132; 135; 137; 140-144; 216; 218; 247; 250; 255-259; 277-281; 284; 296; 298; 306; 312]

3. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z uchybieniami.**

IV. W zakresie sprawozdawczości.

1. W zakresie objętym kontrolą Gmina Barciany sporządzała następujące sprawozdania:
 - sprawozdanie Rb-50 o dotacjach związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
 - sprawozdanie Rb-50 o wydatkach związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
 - sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 ze zm.).
2. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych składanych przez Gminę Barciany do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki podległe, tj.:
 - dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, od początku roku do końca IV kwartału 2020 roku, porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzanych przez:
 - › Szkołę Podstawową w Windzie (rozdział 80153),
 - › Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II w Mołtajnach (rozdział 80153),

- › Szkołę Podstawową im. Straży Granicznej w Barcianach (rozdział 80153),
 - › Szkołę Podstawową w Drogoszach (rozdział 80153),
 - dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Rb-50 o wydatkach od początku roku do końca IV kwartału 2020 roku porównano z ewidencją księgową ww. szkół podstawowych,
 - dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach od początku roku do końca IV kwartału 2020 roku porównano z ewidencją księgową Gminy.
3. W toku kontroli ustalono, że:
- dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach, zgodne były z danymi wykazanymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzanych przez ww. szkoły podstawowe,
 - dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Rb-50 o wydatkach, sporządzanych przez ww. szkoły podstawowe, zgodne były z ewidencją księgową szkół,
 - sprawozdania Rb-50 o dotacjach, sporządzane przez Gminę, zgodne były z ewidencją księgową Gminy,
 - sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe,
 - sprawozdania zbiorcze zawierały podpisy Skarbnika Gminy i Kierownika jednostki, a sprawozdania jednostkowe Głównego księgowego i Przewodniczącego Zarządu.
4. Ponadto, w toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań budżetowych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, tj. 10 lutego 2021 r.

*[Akta kontroli: 57-61; 67-74; 76-79; 81; 282;
133-134; 191; 237-239; 299; 312]*

5. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

V. W zakresie postępowania o udzielenie zamówień publicznych.

Z uwagi na fakt, iż Gmina Barciany w 2020 roku, w zakresie dotacji objętych przedmiotową kontrolą, nie przeprowadzała postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z udziałem środków budżetu państwa, odstąpiono od kontroli i oceny niniejszego obszaru.

[Akta kontroli: 24; 312]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

1. W zakresie wykorzystania otrzymanych środków dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa - przeznaczanie i wydatkowanie środków finansowych pochodzących z dotacji, wyłącznie na cele, na jakie zostały przyznane, tj. w przypadku środków przekazanych w rozdziałach:
 - a) **80153** *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych* (w zakresie kosztów obsługi zadania) - na finansowanie wyłącznie kosztów, które mają związek z obsługą zadania zleconego.
 - b) **80103** *Oddziały przedszkolne w szkołach* - na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją zadania w oddziałach przedszkolnych funkcjonujących w szkołach podstawowych na terenie Gminy Barciany.
 - c) **80104** *Przedszkola* - na dofinansowanie kosztów związanych z bieżącym funkcjonowaniem Publicznego Przedszkola Samorządowego w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach, dotyczących wyłącznie danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.
2. W zakresie dowodów księgowych:
 - a) rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych, z zachowaniem zasad określonych w przepisach art. 4 ust. 2, w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z których wynika, iż operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeśli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty;
 - b) poprawne opisywanie dowodów księgowych, z zachowaniem zasad określonych w przepisach art. 22 ustawy o rachunkowości, który stanowi, iż dowody księgowe powinny być rzetelne i wolne od błędów rachunkowych;
 - c) poprawianie dokumentów księgowych, z zachowaniem zasad określonych w przepisach art. 25 ustawy o rachunkowości, który wskazuje, iż błędy w zapisach księgowych poprawia się poprzez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty;
 - d) prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych i wydatkowanych z dotacji budżetu państwa (w rozdziałach 80153, 80103, 80104, 80148, 80149), umożliwiającej określenie źródeł finansowania ponoszonych wydatków – stosownie do art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
3. W zakresie przyznawanych stypendiów szkolnych (rozdział 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym*):
 - a) zróżnicowanie wysokości przyznawanych świadczeń - w zależności od kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty oraz innych okoliczności osobistych, wskazanych w art. 90d ust. 1 ww. ustawy;
 - b) zaktualizowanie Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Barciany, wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy Barciany nr XX1/133/2012 z dnia 27 września 2012 r., poprzez dostosowanie jego zapisów do obowiązujących przepisów ustawy o systemie oświaty.

4. Dokonanie zwrotu, w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, łącznej kwoty **14 953,17 zł**, tj.:
- a) **465,99 zł** (wydatkowanej w rozdziale 80153 na zakup usług: świadczonych przez Inspektora Ochrony Danych; szkolenia i doradztwa w zakresie ppoż.; wynajmu hali sportowej; wykonania przeglądu rocznego stanu technicznego budynku szkoły podstawowej w Mołtajnach - branża sanitarna);
 - b) **621,46 zł** (wydatkowanej w rozdziale 80103 na zakup: podręczników dla uczniów klasy I Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Mołtajnach; podręcznika i materiałów edukacyjnych dla ucznia klasy IV Szkoły Podstawowej w Drogoszach; podręcznika dla ucznia klasy V Szkoły Podstawowej w Drogoszach; materiałów ćwiczeniowych i edukacyjnych dla ucznia klasy V Szkoły Podstawowej w Drogoszach);
 - c) **13 865,72 zł**, (wydatkowanej w rozdziale 80104 na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem Publicznego Przedszkola Samorządowego w Barcianach wraz z oddziałami zamiejscowymi w Drogoszach, Windzie i Mołtajnach, poniesionych w 2019 r., ze środków dotacji otrzymanych w 2020 r.),
na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
Za datę stwierdzenia ww. okoliczności należy przyjąć datę otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku niedokonania zwrotu dotacji w ww. terminie, na podstawie przepisów art. 169 ust. 6 ustawy o finansach publicznych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji w sprawie zwrotu ww. kwot.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski

/dokument podpisany elektronicznie/